

SPRAWOZDANIE Z DZIAŁALNOŚCI BIBLIOTEK PUBLICZNYCH WOJEWÓDZTWA ŚLĄSKIEGO W 2010 R.

2. Sieć biblioteczna i organizacja bibliotek

2.1. Stan sieci bibliotecznej

Sieć samorządowych bibliotek publicznych województwa śląskiego na koniec 2010 roku liczyła **813** placówek, w tym 169 bibliotek i 644 filie biblioteczne (w poprzednim roku 169 bibliotek i 646 filii bibliotecznych; razem 815 placówek).

Sieć samorządowych bibliotek publicznych województwa śląskiego		
Rok: 2010		
Powiaty grodzkie:	312	w tym 19 bibliotek z 293 filiami
Powiaty ziemskie:	499	w tym 148 bibliotek z 351 filiami
Powiatowa biblioteka publiczna:	1	Powiatowa Biblioteka Publiczna w Gliwicach*
Biblioteka szczebla wojewódzkiego:	1	Biblioteka Śląska w Katowicach
Razem:	813	
Rok: 2009		
Powiaty grodzkie:	316	w tym 19 bibliotek z 297 filiami
Powiaty ziemskie:	497	w tym 148 bibliotek z 349 filiami
Powiatowa biblioteka publiczna:	1	Powiatowa Biblioteka Publiczna w Gliwicach*
Biblioteka szczebla wojewódzkiego:	1	Biblioteka Śląska w Katowicach
Razem:	815	

* powstała w 2006 r.

w 2010 r.	miasto	–	473 placówek co stanowi 58,2% całości
	wieś	–	340 placówki co stanowi 41,8% całości
w 2009 r.	miasto	–	477 placówek co stanowi 58,5% całości
	wieś	–	338 placówek co stanowi 41,5% całości

Sieć biblioteczną wspomagało 30 punktów bibliotecznych, a pośród nich 4 punkty działały w szpitalach i 3 punkty w domach pomocy społecznej (w 2009 r. – 37). Wśród 644 filii bibliotecznych funkcjonowało 12 filii dla dzieci, 15 filii w szpitalach (w 2009 r. 11 filii dla dzieci i 15 filii w szpitalach) oraz 7 filii publiczno-szkolnych (w 2009 r. – 8). Filie publiczno-szkolne to 4 placówki w MiPBP w Raciborzu oraz po jednej filii w MBP w Rydułtowach, w MPBP w Pszczynie oraz w GBP we Wręczy Wielkiej, która jednocześnie funkcjonuje w strukturach Gminnego Ośrodka Kultury. Przy bibliotekach publicznych województwa śląskiego działało 86 oddziałów dla dzieci (w 2009 r. – 87).

2.2. Zmiany w sieci

2.2.1. Utworzenie nowych filii, punktów bibliotecznych; powołanie nowych agend - lokalizacja, wyposażenie

- Gminna Biblioteka Publiczna w Herbach uruchomiła we wrześniu 2010 r. nową filię biblioteczną w Olszynie. Decyzję o utworzeniu nowej placówki podjęto na prośbę mieszkańców, którzy musieli dojeżdżać do centrali GBP 7 km. Filia mieści się w Zespole Placówek Oświatowych i jest czynna 4 godziny dziennie.
- Gminna Biblioteka Publiczna w Ślemieniu również we wrześniu uruchomiła nową placówkę filialną w miejscowości Las. Nieduży lokal mieści się w Zespole Szkół. Posiada jak na razie niewielką liczbę woluminów.
- Książnica Beskidzka w Bielsku-Białej utworzyła nowy punkt biblioteczny w dzielnicy Górne Przedmieście.
- Biblioteka Miejska w Cieszynie – również utworzyła nowy punkt biblioteczny.

2.2.2. Likwidacja filii, punktów bibliotecznych, połączenia placówek - przyczyny

- Miejska Biblioteka Publiczna w Katowicach – w lutym połączono Filię nr 13, znajdującą się przy ul. Słowackiego 20 oraz Czytelnię, zajmującą lokal przy ul. Młyńskiej 5. Połączona filia nosi numer 13 i zlokalizowana jest w lokalu zajmowanym do tej pory przez Czytelnię. Decyzję o połączeniu podjęto po dokonaniu analizy wyników pracy i danych statystycznych za ostatnie lata oraz warunków technicznych i lokalowych. Stwierdzono, że z zgodnie ogólnokrajową tendencją, spowodowaną coraz powszechniejszym dostępem do elektronicznych źródeł informacji, nastąpił spadek zainteresowania czytelników korzystaniem z księgozbioru naukowego Czytelni tylko „na miejscu”. Przeniesienie Filii nr 13 do lokalu przy ul. Młyńskiej poprawiło komfort obsługi czytelnika oraz pozwoliło na lepsze wykorzystanie księgozbioru Czytelni z uwagi na zwiększenie frekwencji czytelników w wyniku połączenia. Pomieszczenia przy ul. Słowackiego 20 wyremontowano i przeznaczono dla Filii nr 35 Obcojęzycznej, dotychczas zajmującej niefunkcjonalny i mały lokal.
- Miejska Biblioteka Publiczna w Mysłowicach – zlikwidowała Filię nr 6 w dzielnicy Mysłowice – Piasek. Stan techniczny pomieszczeń nie odpowiadał wymogom i standardom bibliotecznym. Filia nr 6 była placówką półetatową, zlokalizowaną blisko Biblioteki Centralnej. Podjęto więc decyzję o połączeniu tych dwóch placówek. Wyselekcjonowany księgozbiór dla dorosłych i dzieci przeniesiono do Centrali, która z wypożyczalni dla dorosłych stała się placówką uniwersalną.
- Miejska Biblioteka Publiczna w Piekarach Śląskich – uchwałą Rady Miasta z dnia 24.06.2010 r. połączyła Filię nr 8 z Filią nr 6.
- Powiatowa i Miejska Biblioteka Publiczna w Rybniku – zlikwidowała Filię nr 21 w dzielnicy Niedobczyce – Rymer. W marcu Biblioteka otrzymała informację o remoncie w budynku Domu Kultury w Niedobczycach, w którym mieściła się placówka. Remont spowodował konieczność zamknięcia Filii. Nie udało się znaleźć innego pomieszczenia na siedzibę placówki i we wrześniu Filia uległa likwidacji.

Punkty biblioteczne zlikwidowały następujące biblioteki:

BP w Częstochowie (5 punktów), MBP w Czeladzi, MBP w Bieruniu, GBP w Goleszowie, GBP w Krzyżanowicach (po 1 punkcie).

2.3. Sytuacja organizacyjna bibliotek

W podziale administracyjnym struktura bibliotek przedstawiała się następująco:

- 1 biblioteka szczebla wojewódzkiego,
- 1 biblioteka szczebla powiatowego, której organizatorem jest samorząd powiatowy,
- 49 bibliotek miejskich,
- 22 biblioteki miejsko-gminne,
- 96 bibliotek gminnych.

Sieć biblioteczna:

	placówki biblioteczne		w tym		oddziały dla dzieci	punkty biblioteczne
	liczba	%	biblioteki	filie		
miasto	473	58,2	73	400	84	10
wieś	340	41,8	96	244	2	20
ogółem	813	100	169	644	86	30

Rozpatrując status formalno-prawny bibliotek:

- 150 posiadało status instytucji kultury z wpisem do rejestru instytucji,
- 17 połączonych było z domami kultury, w następujących jednostkach:
 - w miastach: Bieruń, Knurów, Szczyrk,
 - w miasto-gminach: Koniecpol, Koziegłowy, Toszek,
 - w gminach: Bobrowniki, Boronów, Dąbrowa Zielona, Istebna, Miedźno, Mykanów, Rędziny, Ożarówce, Tworóg, Węgierska Górka, Wręczyca Wielka (we wszystkich tych miejscowościach biblioteki były połączone z ośrodkami kultury – instytucjami kultury),

- 2 funkcjonowały w strukturach urzędów miast (Imielin) i gmin (Włodowice).

W ubiegłym roku działało 7 filii o statusie publiczno – szkolnym: 4 w Raciborzu i po 1 w Rydułtowach, Pszczynie, Wręczy Wielkiej.

W dwóch gminach (Pawłowice i Krzyżanowice) na podstawie umów z Poczta Polską funkcjonowały centra komunikacji społecznej. Centra te zostaną prawdopodobnie już w roku bieżącym zlikwidowane (filie biblioteczne będą pracować), gdyż ich prowadzenie nie jest opłacalne dla Poczty.

W porównaniu z rokiem 2009 nastąpiły dwie zasadnicze zmiany – ze struktur Gminnego Domu Kultury w Ornontowicach z dniem 1 stycznia 2010 r. wydzieliła się Gminna Biblioteka Publiczna, a w gminie Suszec GBP z dniem 1 stycznia 2011 r. odzyskała filie biblioteczne, które przy jej usamodzielnianiu pozostawiono przy GOK-u jako punkty czytelnicze.

Wszystkie gminy prowadzą biblioteki, jednak są takie, w których sytuacja prawna bibliotek jest niewłaściwa. I tak:

Mykanów – biblioteka została włączona w struktury Gminnego Ośrodka Kultury w 1991 roku; od 1 stycznia 2007 r. dotychczasową jednostkę budżetową jaką był GOK zlikwidowano, a na jej miejsce utworzono instytucję kultury pod nazwą Gminny Ośrodek Kultury w Mykanowie. Uczyniono to bez wyłączenia biblioteki. Wydział Nadzoru Prawnego i Właścicielskiego Śląskiego Urzędu Wojewódzkiego dwukrotnie uchylił tą część uchwały Rady Gminy, która włącza bibliotekę publiczną do GOKu. W chwili obecnej biblioteka funkcjonuje nadal w strukturach ośrodka kultury, bez jakiegokolwiek umocowania prawnego, a bibliotekarze jak wynika z regulaminu organizacyjnego, są zatrudnieni na stanowiskach animatorów.

Imielin – biblioteka, od chwili wydzielenia się miasta z Mysłowic w 1995 roku, jest częścią Referatu Edukacji, Zdrowia, Kultury i Sportu Urzędu Miasta w Imielinie, a pracownicy merytoryczni są zatrudnieni jako referenci.

Włodowice – biblioteka posiada statut uchwalony w 1999 roku, w którym zapisano, iż gospodarka finansowa prowadzona winna być zgodnie z zasadami określonymi dla zakładów budżetowych. Biblioteka nie jest wpisana do rejestru instytucji kultury. Kontrola przeprowadzona w 2006 roku przez inspektorów Regionalnej Izby Obrachunkowej stwierdziła, że biblioteka funkcjonuje w strukturze organizacyjnej Urzędu Gminy i nakazała jej usamodzielnienie, jednak do tej pory zalecenie to nie zostało wykonane.

Zmiany w organizacji wewnętrznej bibliotek dotyczyły:

- statutow: aktualizacja danych, zmiany w sieci, ujednolicenie zapisów w związku z licznymi wcześniejszymi zmianami (Bytom, Cieszyn, Gliwice PBP, Mysłowice, Piekary Śląskie, Rybnik, Żywiec, Ogrodzieniec, Godów, Jejkowice, Przysów, Suszec, Ślemień),
- wdrażania procedur z zakresu kontroli zarządczej (Będzin, Cieszyn, Częstochowa, Pyskowice, Racibórz, Sławków, Sosnowiec, Świętochłowice, Tarnowskie Góry, Tychy, Wodzisław Śląski, Sośnicowice, Godów, Goleszów, Hażlach, Suszec),
- regulaminów wynagradzania, premiowania, nagród, funduszu świadczeń socjalnych, dookreślenia zasad nabycia prawa do premii, wprowadzenia zmian zawartych w rozporządzeniu MKiDN (Będzin, Czeladź, Katowice, Racibórz, Sławków, Sosnowiec, Świętochłowice, Tarnowskie Góry, Tychy, Zabrze, Godów),
- regulaminów organizacyjnych (Bytom, Czeladź, Jaworzno, Mysłowice, Piekary Śląskie, Siemianowice Śląskie, Wisła, Żory, Żywiec, Jejkowice, Ornontowice, Rudziniec),
- oceny ryzyka zawodowego na poszczególnych stanowiskach pracy (Opatów),
- regulaminów pracy (Bielsko-Biała, Katowice, Tarnowskie Góry, Zabrze),
- regulaminu systemu szkoleń i podnoszenia kwalifikacji pracowników (Tychy),
- regulaminów skontrów (Bielsko-Biała, Sławków, Zabrze),
- regulaminów udostępnień, w tym m.in.: korzystania ze sprzętu komputerowego i Internetu, cenniki, zasady korzystania ze zbiorów muzycznych i książki mówionej, wypożyczania zbiorów w wypożyczalniach zautomatyzowanych, czytelni, wypożyczeń międzybibliotecznych (Czeladź, Łaziska Górne, Pyskowice, Sosnowiec, Świętochłowice, Tychy, Zabrze, Mierzęcice, Ornontowice),
- ewidencji książek wydanych przed 1945 rokiem (Zabrze).

2.4. Współpraca z samorządem

Podając, na przestrzeni lat, analizie informacje na temat współpracy z samorządem zauważalny jest brak zainteresowania sprawami czytelnictwa w tych samych miastach i gminach. Część bibliotek nie posiada informacji na ten

temat – są to głównie te włączone w struktury innych instytucji. W znacznej większości samorządy były, choć czasem w minimalnym stopniu, zainteresowane działaniami bibliotek publicznych. Najczęściej omawiano plany i sprawozdania z wykonania budżetu (roczne i półroczne). Komisje odpowiedzialne za sprawy kultury interesowały się działalnością bibliotek (np. stanem czytelnictwa, planami działań w czasie wakacji i ferii zimowych), rewizyjne – zajmowały się m.in. kontrolą wydatków i analizą wykonania budżetu. W wielu miejscowościach rozmawiano na temat potrzeb remontowych, kłopotów lokalowych oraz konieczności budowania nowych siedzib dla bibliotek. W kilku przypadkach rozważano konieczność zapewnienia wkładu własnego Biblioteki do wniosków o środki zewnętrzne.

2.5. Stan organizacyjny i działalność bibliotek powiatowych

W 2010 r. sieć bibliotek tego szczebla obejmowała 16 instytucji.

Nadal nie powołano biblioteki powiatowej w powiecie bieruńsko-lędzińskim. Starostwo tego powiatu nie podjęło żadnych starań, aby zrealizować postanowienia ustawy o bibliotekach. Jest to jedyny taki powiat w woj. śląskim. Sytuacja organizacyjna pozostałych 16 bibliotek nie zmieniła się. Dwanaście z nich powierzono zadania ponadlokalne wypełniało na podstawie porozumień zawartych między samorządami (tj. miasta i powiatu ziemskiego) oraz w oparciu o postanowienia statutów zawierających zadania związane z nadzorem i opieką instrukcyjno-metodyczną nad bibliotekami w powiecie.

Trzy biblioteki (w Bielsku-Białej, Częstochowie i Kłobucku) opiekę nad bibliotekami pełniły na podstawie porozumień. Jedynie dla powiatu gliwickiego, ziemskiego została powołana odrębna instytucja kultury Powiatowa Biblioteka Publiczna, jako samorządowa instytucja kultury samorządu powiatowego (Uchwała Rady Powiatu i nadanie jej statutu w 2006 r.). Porozumienia zmieniane są co rok w zakresie postanowień o przyznaniu środków budżetowych na kolejny okres finansowania. Pierwsze biblioteki szczebla powiatowego utworzono w 1999 r., a jak wyżej wspomniano, do tej pory proces nie został zakończony.

Stopień finansowania dodatkowych zadań w większości bibliotek pozostaje przez wszystkie lata prawie niezmienny i niewystarczający. Bywa jednak, że starostwa obok podstawowej dotacji na działalność, przeznaczają dodatkowe kwoty, np.: na zakup sprzętów komputerowych, nagrody w konkursach, organizację konferencji, wydanie drukiem bibliografii regionalnej.

Poniższa tabela ilustruje poziom dotacji przyznanych przez samorządy powiatowe w 2010 r. i projekty budżetów w 2011 r.

Lp.	Nazwa biblioteki	Wysokość środków przekazanych przez starostę		Liczba podopiecznych bibliotek i filii (bez sieci placówek biblioteki powiatowej) w 2010 r.
		2010	2011 (plan)	
1.	Miejska i Powiatowa Biblioteka Publiczna w Będzinie	110.000	110.000	28
2.	Książnica Beskidzka w Bielsku-Białej	150.000	150.000	39
3.	Biblioteka Miejska w Cieszynie	121.200	124.000	28
4.	Biblioteka Publiczna im. dr Władysława Biegańskiego w Częstochowie	40.000	45.000	41
5.	Powiatowa Biblioteka Publiczna w Gliwicach*	170.400	184.500	25
6.	Biblioteka Publiczna Gminy Kłobuck im. Jana Długosza	30.000	30.000	20
7.	Miejsko-Powiatowa Biblioteka Publiczna im. Józefa Lompy w Lublińcu	155.000	155.000	24
8.	Powiatowa i Miejska Biblioteka Publiczna w Łaziskach Górnych (dla powiatu mikołowskiego)	60.000	60.000	17
9.	Miejska i Powiatowa Biblioteka Publiczna w Myszkowie	69.050	65.600	10
10.	Miejsko-Powiatowa Biblioteka Publiczna w Pszczynie	80.000	80.000	13
11.	Miejska i Powiatowa Biblioteka Publiczna im. Ryszarda Kincla w Raciborzu	49.350	50.000	23
12.	Powiatowa i Miejska Biblioteka Publiczna im. Konstantego Prusa w Rybniku	85.500	88.000	20

13.	Miejska Biblioteka Publiczna im. Bolesława Lubosza w Tarnowskich Górach	106.502	109.378	24
14.	Miejska i Powiatowa Biblioteka Publiczna w Wodzisławiu Śląskim	131.700	131.700	26
15.	Miejska i Powiatowa Biblioteka Publiczna w Zawierciu	51.900	51.900	30
16.	Żywiecka Biblioteka Samorządowa w Żywcu	95.000	100.000	42

* Biblioteka powiatowa, której wyłącznym organizatorem jest samorząd powiatu.

Analiza wysokości przydzielonych środków wskazuje na to, że są one niewystarczające na wypełnianie wszystkich zadań. W niektórych przypadkach (Częstochowa) kwoty są zgoła symboliczne, biorąc pod uwagę fakt, że biblioteka powiatowa dla tego powiatu ma pod opieką prawie największą liczbę bibliotek i do tego z wieloma problemami organizacyjnymi.

Zakres rzeczowy wydatków zwykle określały porozumienia (zadania, które finansuje starostwo); generalnie środki przeznaczane są na:

- wynagrodzenia instruktorów lub dodatki do płac dla pracowników, którzy wypełniają zadania na rzecz bibliotek w powiecie
- podróże służbowe
- organizację szkoleń, konferencji
- zakup sprzętów, mebli koniecznych do funkcjonowania stanowisk instruktorów
- częściowe utrzymanie bibliotek (prąd, telefony, opłaty pocztowe, materiały biurowe)
- zakup książek i czasopism
- organizację przedsięwzięć kulturalnych w skali powiatu, materiały promocyjne.

W 2010 r. prace bibliotek powiatowych na rzecz placówek w terenie, można było podzielić na cztery grupy:

- instruktaż; konsultacje; wykonywanie pewnych prac bezpośrednio w bibliotece, której udzielono tej pomocy; porady - na miejscu w bibliotekach, a także telefonicznie, elektronicznie i w bibliotece powiatowej
- szkolenie, narady, konferencje, wymiana doświadczeń z innymi bibliotekami
- inicjowanie działań kulturalnych, edukacyjnych w skali powiatu; zachęcanie bibliotek do udziału w tych przedsięwzięciach
- pomoc w zakresie komputeryzacji prac bibliotecznych.

ad. 1. Pracownicy bibliotek powiatowych (instruktorzy, dyrektorzy, pracownicy innych działów) udzielali pomocy w wielu sprawach warsztatowych m.in. dot. gromadzenia, opracowania formalnego i rzeczowego różnego typu zbiorów, wskazywali jak organizować niektóre czynności biblioteczne, skontra, selekcję zbiorów, reklasyfikację lub bezpośrednio pomagali je przeprowadzać (prawie wszystkie biblioteki); przygotowywano materiały pomocne w pracy, np. instrukcja kancelaryjna (PBP Gliwice), schematy katalogów systematycznych (MiPBP Myszków); udzielono instruktażu w zakresie opisu bibliograficznego i tworzenia bibliografii zawartości czasopism wydawanych w gminach (Bielsko-Biała); dystrybuowano do bibliotek różne materiały, książki, czasopisma otrzymywane z różnych instytucji (prawie wszystkie biblioteki); konsultowano problemy związane z prawem pracy, udostępniano akty, przepisy prawne (np. Bielsko-Biała); udzielono pomocy w sporządzaniu sprawozdań K-03 GUS (np. Bielsko-Biała, Tarnowskie Góry, Żywiec); przeprowadzono wizytacje kompleksowe poszczególnych placówek bibliotecznych pod kątem ich organizacji i prowadzonej dokumentacji (np. Gliwice, Racibórz); przeprowadzono ankietę „Czytelnictwo młodzieży gimnazjalnej” (badanie w bibliotekach powiatu bielskiego – Bielsko-Biała).

ad. 2. Wszystkie biblioteki powiatowe organizowały u siebie lub w bibliotekach na terenie powiatu różne spotkania mające na celu doskonalenie zawodowe lub wymianę doświadczeń: szkolenia, warsztaty, narady, konferencje.

Przykładowe zagadnienia omawiane na szkoleniach i warsztatach:

- Obsługa systemu bibliotecznego SOWA2; warsztaty tworzenia prezentacji multimedialnych (Będzin)
- Książka w otoczeniu nastolatków; opracowanie druków zwartych w formacie MARC21 w zintegrowanym systemie obsługi bibliotek SOWA2 (Bielsko-Biała)

- Twórcze spotkania z książką; nowa edycja tablic UKD; prezentacja nowego systemu bibliotecznego SOWA (Cieszyn)
- Oferta bibliotek publicznych dla pokolenia 50+ (Częstochowa)
- Rachunkowość i gospodarka finansowa instytucji kultury (Gliwice)
- Selekcja zbiorów; finansowanie działalności kulturalnej, źródła publiczne i sponsoring (Rybnik)
- Instrukcja na wypadek katastrofy w bibliotece; instrukcja p.pożarowa; pozyskiwanie środków pozabudżetowych; nowe formy animacji czytelniczej (Lubliniec)
- Melioracja w katalogach alfabetycznym i rzeczowym; indeks przedmiotowy do katalogu systematycznego; gromadzenie i opracowanie zbiorów regionalnych (Myszków)
- Kontrola zarządcza; projekt nowelizacji ustawy o organizowaniu i prowadzeniu działalności kulturalnej; granty pozyskiwane przez biblioteki (Pszczyna)
- Skuteczne komunikowanie w bibliotece; kultura żywego słowa; nowe sposoby pracy z tekstem literackim (Racibórz)
- Animacja czytelnictwa dzieci i młodzieży; prezentacja systemu SOWA/MARC21 – propozycja komputeryzacji bibliotek w powiecie (Tarnowskie Góry)
- Skontrum w bibliotece (Wodzisław Śląski)
- Zastosowanie haseł przedmiotowych – podstawowe informacje i niezbędne materiały przy ich tworzeniu z możliwością bezpośredniego zapoznania się z problemem: katalogiem ŻBS (Żywiec).

W ramach doskonalenia zawodowego organizowano też wyjazdy do innych bibliotek w celu wymiany doświadczeń, zarówno do wybranych bibliotek na terenie powiatu, jak i w województwie i kraju oraz na targi książki (Będzin – wyjazd do PiMBP w Olkuszu, Bielsko-Biała – wyjazd na Targi Książki w Krakowie, Cieszyn – wyjazd bibliotekarzy powiatu cieszyńskiego i Czeskiego Cieszyna do Biblioteki Powiatowej w Nowym Targu; Gliwice – wyjazd do MBP w Mikołowie; Kłobuck – wyjazd do Biblioteki Uniwersyteckiej w Warszawie; Żywiec – cykl „biblioteczne wizyty” (spotkanie w GBP w Łękawicy).

Biblioteki powiatowe zorganizowały też w 2010 r. kilka ciekawych konferencji, na które zaproszono bibliotekarzy bibliotek publicznych, ale też bibliotek szkolnych, nauczycieli zainteresowanych problematyką.

Przykładowe konferencje:

- VI Forum Bibliotekarzy Samorządowych pow. będzińskiego z okazji 10-lecia biblioteki powiatowej: Wizja komputeryzacji bibliotek w powiecie będzińskim; kontrola zarządcza – standardy; standardy pracy bibliotek samorządowych w pow. będzińskim (Będzin)
- Konferencja w ramach Festiwalu Literatury Dziecięcej i Młodzieżowej „Czytanie kluczem do wiedzy i sukcesu dziecka” (Bielsko-Biała)
- Kulturowe oblicza ziemi cieszyńskiej w 1200-lecie założenia Cieszyna (Cieszyn)
- Konferencja regionalna dla bibliotekarzy, nauczycieli i regionalistów „O Śląsku i po Śląsku”: stan i perspektywy śląskiego piśmiennictwa, językoznawstwa, księgoznawstwa, bibliotekarstwa (Gliwice)
- Konferencja „Leczyć książką czyli słów kilka o biblioterapii” (Tarnowskie Góry)
- II Prezentacje Bibliotek Powiatu Wodzisławskiego – „Biblioteka, jaką pragną czytelnicy”
- Międzynarodowa konferencja pt. „Biblioteki na terenach pogranicza i ich rola w kształtowaniu społeczeństw wielokulturowych” (Bielsko-Biała).

We wszystkich bibliotekach odbywały się też okresowe narady, w czasie których omawiano ważne dla bibliotek sprawy wymagające rozwiązania, analizowano stan czytelnictwa, wymieniano doświadczenia. Warto jeszcze wspomnieć o fakcie zorganizowania kursu języka angielskiego przez MiPBP w Będzinie, dla zainteresowanych bibliotekarzy z pow. będzińskiego.

ad. 3. Wiele bibliotek powiatowych inicjowało imprezy dla czytelników, o zasięgu powiatowym.

Poniżej przykładowe przedsięwzięcia o takim zasięgu:

- XI edycja Międzynarodowego konkursu z cyklu Tworzymy własne wydawnictwo pt. „Mój największy skarb” konkurs na napisanie książki (Bielsko-Biała)
- IX edycja konkursu ortograficznego „Mistrz ortografii” (Bielsko-Biała)

- Konkurs wiedzy historycznej z okazji 600-lecie Bitwy pod Grunwaldem (Bielsko-Biała)
- Śladami przeszłości 1200-lecie legendarnego założyciela Cieszyna – konkurs plastyczny (Cieszyn)
- Lato na Śląsku Cieszyńskim – konkurs międzynarodowy w ramach Akcji „Wakacje z biblioteką 2010 r.” (Cieszyn)
- Czytamy z Franklinem – cykl warsztatów czytelniczych w bibliotekach, przedszkolach i szkołach pow. cieszyńskiego (Cieszyn)
- Bibliolato” cykliczna impreza dla bibliotek i szkół powiatu gliwickiego. Konkurs na najciekawszą ofertę zorganizowania wakacji w bibliotece (Gliwice)
- Podróże, przyroda i przygoda – konkurs na plakat i kolaż promujący książki (Gliwice)
- Konkurs na ozdobę wielkanocną (Pszczyna)
- Konkurs poetycki „Świat poezją malowany” (Pszczyna)
- „Może mi się przyśni Kraj Kwitnącej Wiśni” – konkurs powiatowy – plastyczny (Racibórz)
- Skrzaty, strzygi, czarodzieje czyli co się w książkach dzieje. Turniej literacki (Racibórz)

Kolejną już edycję konkursu „Najlepsza biblioteka w powiecie bielskim”, zorganizowała Książnica Beskidzka w Bielsku-Białej; Konkurs organizowany jest wspólnie ze Starostwem Powiatowym i Stowarzyszeniem Bibliotekarzy Polskich.

ad. 4. Biblioteki powiatowe na miarę swoich możliwości wspierają procesy automatyzacji w bibliotekach.

Najwięcej uwagi tym zagadnieniom poświęciły biblioteki powiatowe w Będzinie, Cieszynie i Tarnowskich Górach, a zakres pomocy to:

- Komputeryzacja w bibliotekach na terenie powiatu - pomoc w rozwiązywaniu bieżących problemów; szkolenie dot. tworzenia prezentacji multimedialnych; szkolenie z obsługi systemu bibliotecznego SOWA (MiPBP w Będzinie)
- Wprowadzenie opisów w programie MAK; instalowanie modułu wypożyczeń w dwóch bibliotekach; prezentacja nowego programu SOWA (Cieszyn)
- Doradztwo w zakupie nowego sprzętu komputerowego, instalowanie i konfiguracja pakietu MAK; konsultacje i archiwizowanie danych w programie MAK; sprawdzanie poprawności opisów bibliograficznych; szkolenie bibliotek w powiecie z zakresu systemu SOWA/MARC21, jako alternatywnego dla MAK-a (Tarnowskie Góry)

Realizując też jedno z zadań ustawowych, większość bibliotek powiatowych opracowywała lub rozpoczęła prace nad bibliografią powiatów, a także gromadziła materiały dotyczące regionu (powiatu).

